

monumentum. Adversus hæc recusata populus conditione, magnificentia laudem eripi sibi pretio non est passus.

Hæc quò tendant, Comes Excellentissime, facile cognosces, cùm inscriptum nobilissimo Nominis tuo à Palatinis Sociis tomum bunc alterum Italicarum Rerum aspexeris, atque id jure factum intelliges, ut sit debitum operis tui monumentum, non quærendæ gratiæ, sed referendæ consilio positum. Studiis quippe nostris ea commoda & præsidia contulisti, ut sine Te nihil, faveente verò Te incæptum opus absoluturos esse nos non temerè speremus. Hinc meritò diceris auctor, & quæ à servatis majorum nostrorum rebus gloria solet accedere, æternam Tibi quidem comparasti, non restitutis templi alicujus, vel celebrati olim ædificii ruderibus, quæ bonis etiam Principibus non ultima cura; sed quæ magis præstant, rerum pace belloque in Italia nostra gestarum commentariis, plerisque ab edaci temporis dente ad literariam vitam ereptis, & politioris ornamenti accessione posterorum memoriae traditis: iisque, si quid boni à præteriorum temporum recordatione in vita capimus, Italiam universam gratissimo beneficio Nomini tuo devinxisti. Veterem quippe illius faciem, veluti compositis loco suo Statuae fragmentis, ita rursus collectione nostra exhibuisti, ut ex comparatione sui gaudium sit acceptura, maximamque utilitatem.

Ingens profecto hinc Tibi laus à posteris, quod aliorum facta vulgatis veterum historiis ad eos